

JUDr. PAVEL BLAŽEK, Ph.D.
MINISTR SPRÁVEDLNOSTI ČR

V Praze dne 22.10.2012
Čj. 638/2012-OD-SPZ

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 BRNO

Věc: obv. P. J. – stížnost pro porušení zákona
Příloha: spis OS Praha-východ sp.zn. 2 T 86/2008

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám ve prospěch obv. P. J. (...),

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Okresního soudu Praha-východ ze dne 16.6.2010, č.j. 2 T 86/2008-64, které nabylo právní moci dne 20.7.2010.

Trestním příkazem Okresního soudu Praha-východ ze dne 21.4.2008, č.j. 2 T 86/2008-34, byl obv. P. J. za trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 201 odst. 1, 2 písm. c) tr. zákona, řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění dle § 180d tr. zákona a maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zákona uložen jednak trest obecně prospěšných prací ve výměře 400 hodin, za současného uložení přiměřené povinnosti nahradit podle svých sil způsobenou škodu, jednak trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel v trvání 3 roků a 6 měsíců. Jelikož žádná z oprávněných osob nepodala odpor, citovaný trestní příkaz nabyl právní moci dne 21.6.2008. Výkon trestu obecně prospěšných prací byl nařízen ke konkrétnímu poskytovateli dne 29.11.2008.

Usnesením Okresního soudu Praha-východ ze dne 4.2.2010, č.j. 2 T 86/2008-57, byl odsouzenému podle § 419 tr. zákoníku zkrácen trest obecně prospěšných prací na 350 hodin a trest zákazu činnosti na dobu 3 roků. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 5.2.2010.

Ke dni 20.5.2009, kdy Probační a mediační služba podávala soudu zprávu o jeho výkonu, měl odsouzený vykonáno 86 a¹/₂ hodiny za současně vyslovených výhrad ze strany Obecního úřadu v H., u něhož měl odsouzený pracovat, že harmonogram sjednaných prací nedodrжуje. Jelikož pak soud navíc zjistil, že od právní moci trestního příkazu, jímž byl trest uložen (tj. od 21. 6. 2008) byl odsouzený znovu trestně stíhán za skutek spáchaný dne 3.6.2009 (§ 171 odst. 1 písm. c/ tr. zákona) a byl mu za něj trestním příkazem Okresního

soudu Praha-východ ze dne 26.6.2009, sp.zn. 2 T 168/2009, uložen trest odnětí svobody v trvání 11 měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu v délce 48 měsíců a trest zákazu činnosti, nařídil na 16.6.2010 veřejné zasedání, ve kterém rozhodl podle § 65 odst. 2 tr. zákoníku o přeměně části nevykonaného trestu obecně prospěšných prací v nepodmíněný trest odnětí svobody v délce 214 dnů, přičemž tímto propočtem vzal na zřetel v době rozhodování nejvýše přípustnou výměru přeměněného druhu trestu a z ní vyšel (tj. oproti nevykonaným 263 a ½ hodinám ~~u~~ výměru toliko na 214 dní). Stížnost proti tomuto rozhodnutí podána nebyla a odsouzený byl dne 28.10.2010 dodán do výkonu trestu.

Usnesením Okresního soudu v Příbrami ze dne 13.4.2011, č.j. 0 PP 43/2011-11, byl odsouzený P. J. podle § 88 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a § 331 odst. 1 tr. řádu podmíněně propuštěn z výkonu trestu, který mu byl uložen a následně modifikován výše citovanými rozhodnutími Okresního soudu Praha-východ. Podle § 89 odst. 1 tr. zákoníku byla odsouzenému stanovena zkušební doba v trvání 3 roků. Toto rozhodnutí nebylo právní moci dnem vyhlášení.

Podle § 2 odst. 1 tr. zákoníku, trestnost činu se posuzuje podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.

Podle § 65 odst. 2 tr. zákoníku, ve znění účinném od 1.1.2010, jestliže pachatel v době od odsouzení do skončení výkonu trestu obecně prospěšných prací nevede řádný život, vyhýbá se nástupu výkonu trestu, bez závažného důvodu poruší sjednané podmínky výkonu trestu obecně prospěšných prací, jinak maří výkon tohoto trestu nebo zaviněně nevykonává ve stanovené době uložený trest, může soud přeměnit, a to i během doby stanovené pro jeho výkon, trest obecně prospěšných prací nebo jeho zbytek v trest odnětí svobody a rozhodnout zároveň o způsobu jeho výkonu; přitom každá i jen započatá jedna hodina nevykonaného trestu obecně prospěšných prací se počítá za jeden den odnětí svobody.

Citovaná ustanovení však okresní soud nevzal při svém rozhodování v úvahu a nevyvodil z nich příslušné závěry.

V uvedeném případě byl trest obecně prospěšných prací uložen dříve, než vstoupil v účinnost nový trestní zákoník (č. 40/2009 Sb.), avšak k přeměně uloženého trestu obecně prospěšných prací v nepodmíněný trest odnětí svobody došlo po 1.1.2010, tj. již za účinnosti trestního zákoníku. Změna, která jeho přijetím nastala, se přitom týkala nejen maximální možné výměry uvedeného druhu trestu, která byla snížena ze 400 hodin na 300 hodin, ale změnil se i přepočítací poměr, v němž se nevykonaná část trestu obecně prospěšných prací přeměňuje na určitý počet dnů odnětí svobody. Přepočet podle § 65 odst. 2 tr. zákoníku je založen na tom, že každá i jen započatá jedna hodina nevykonaného trestu obecně prospěšných prací se počítá za jeden den odnětí svobody, zatímco přepočet podle § 45a odst. 4 tr. zákona č. 140/1961 Sb., ve znění účinném do 31.12.2009, je založen na tom, že každé i jen započaté dvě hodiny nevykonaného trestu obecně prospěšných prací se počítají za jeden den odnětí svobody.

Soudní praxe tedy řešila otázku, zda při přeměně trestu obecně prospěšných prací, uloženého za účinnosti trestního zákona, dojde-li k ní již za účinnosti pozdějšího trestního zákona, je na místě aplikovat původní či novou právní úpravu, přesněji zda rozhodnutí o přeměně podléhá pravidlům časové působnosti trestních zákonů v návaznosti na to, jde-li v dané problematice o řešení otázky trestnosti činu podle dřívějšího ustanovení § 16 odst. 1 tr. zákona a nynějšího § 2 tr. zákoníku. Postup soudů byl v tomto ohledu nejednotný až do doby vydání rozhodnutí uveřejněného pod č. 5/2011 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek.

Z toho plyne, že přepočítání nevykonaného trestu obecně prospěšných prací na trest odnětí svobody je obsahovou složkou trestnosti činu, jakožto zákonem určené součástí ukládaného trestu obecně prospěšných prací a je na něj proto třeba aplikovat zásadu časové působnosti trestních zákonů podle § 2 odst. 1 tr. zákoníku. Tento právní názor byl opakovaně Nejvyšším soudem potvrzen i v řízení o stížnosti pro porušení zákona (srov. např. rozhodnutí pod sp.zn. 7 Tz 53/2011, 3 Tz 23/2011 aj.).

Porovná-li se ustanovení § 65 odst. 2 tr. zákoníku s ustanovením § 45a odst. 4 tr. zákona, je zcela jasné, že přepočítání nevykonaného trestu obecně prospěšných prací na trest odnětí svobody podle trestního zákoníku účinného od 1.1.2010 není pro obviněného příznivější než přepočítání podle trestního zákona účinného do 31.12.2009, podle něhož byl trest obecně prospěšných prací uložen. Pokud tedy byl trest obecně prospěšných prací uložen před 1.1.2010 a soud rozhoduje o přeměně trestu obecně prospěšných prací, resp. jeho zbytku, na trest odnětí svobody v době od 1.1.2010, postupuje zásadně podle § 45a odst. 4 tr. zákona, a nikoli podle § 65 odst. 2 tr. zákoníku.

V daném případě soud nesprávně použil ustanovení trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., čímž porušil zákon v neprospěch obviněného, neboť ten byl nucen vykonat nepodmíněný trest odnětí svobody ve vyšší výměře, než by odpovídalo trestu určenému podle správného přepočítacího poměru. Na celé věci nic nemění postup Okresního soudu v Příbrami, který odsouzeného podmíněně propustil z výkonu přeměněného trestu, neboť skutečností zůstává, že podklad pro toto rozhodnutí trpí výše popsanou vadou a ze spisu mj. vyplývá, že odsouzený již vykonal trest odnětí svobody ve vyšší výměře, než která mu měla být stanovena použitím správného přepočítacího poměru. Konkrétně tedy z výměry 350 hodin je nutno odečíst vykonaných 86,5 hodin a po vydělení dvěma a zohledněním započaté hodiny tak přeměněný trest správně činí 132 dnů. Odsouzený pobýval ve výkonu trestu od 28.10.2010, 18:30 hodin do 13.4.2011, tedy celkem 167 dnů a v současnosti se musí podrobovat režimu zkušební doby podmíněného propuštění, ač k tomu není zákonný důvod.

Proto **navrhují**, aby Nejvyšší soud České republiky:

1. podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že usnesením Okresního soudu Praha-východ ze dne 16.6.2010, č.j. 2 T 86/2008-64, byl v neprospěch obviněného P. J. porušen zákon v ustanoveních § 2 odst. 1 a § 65 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku,
2. podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadené usnesení zrušil a zrušil i všechna další rozhodnutí na citované usnesení obsahově navazující, jestliže vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
3. a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu, tj. přikázal Okresnímu soudu Praha-východ, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud vyhověl dne 11.12.2012 pod sp.zn. [4 Tz 81/2012](#).